

Список використаних джерел

1. Гринберг Дж. Управление стрессом. 7-е изд. СПб. : Питер, 2002. 496 с.
2. Наугольник Л.Б. Психология стрессу: підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с.

ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІД ЧАС УРОКІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Дубик Наталія Павлівна

Науковий ліцей №3 Полтавської міської ради

***Анотація:** У статті проаналізовано можливості формування безпечного освітнього середовища під час уроків трудового навчання та технологій. Зроблено наголос на необхідності формування в учнів у процесі трудового навчання такої ключової компетентності як «Екологічна грамотність і здорове життя». Доводиться, що засобами змісту предмету можна сформувати в учнів усвідомлене ставлення щодо необхідності дотримання правил безпеки та санітарно-гігієнічних вимог.*

***Ключові слова.** трудове навчання, технології, навчальний процес, ключова компетентність, безпечне освітнє середовище.*

В умовах сьогодення важливим є питання організації безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти. І особливо це стосується уроків трудового навчання та технологій. Оскільки саме під час них відбувається опанування учнями різноманітних способів діяльності з різними конструкційними матеріалами та способами їх обробки при допомозі інструментів та обладнання.

Впродовж останні роки у зв'язку із пандемією COVID-19 освіті відбуваються закономірні зміни, які пов'язані із переосмисленням навчально-виховного процесу, його наповненням здоров'язберігаючими технологіями, введенням дистанційної та змішаної форм навчання. Зазнає зміни і змістовий компонент навчальних предметів, більше уваги приділено питанням екологічної грамотності, здоровому способу життя, безпеці життя і діяльності.

Підавши аналізу праці та наукові дослідження Т. Бойко [1], М. Гриньової, Л. Пономарьової, С. Кириленка, Б. Шияна можна відмітити, що у них висвітлено зміст й організацію оздоровчої освіти та виховання школярів. Питання формування здоров'язберігаючого освітнього середовища, правил безпечної поведінки на уроках на уроках трудового навчання та технологій висвітлювали у своїх дослідженнях: В. Сидоренко, П. Кузьменко, О. Кудря [3], Д. Тхоржевський, А. Цина та інші.

Метою статті є аналіз можливостей формування безпечного освітнього середовища під час уроків трудового навчання та технологій.

Уроки трудового навчання та технологій суттєво відрізняються від інших. Саме під час них більш широко задіяно не лише зоровий та слуховий аналізатори, але і тактильний, нюховий, смаковий. Саме це дозволяє розвантажити зоровий та слуховий аналізатори, які критично задіяні під час інших уроків.

На уроках трудового навчання та технологій важливо сформувати в учнів таку ключову компетентність як «Екологічна грамотність і здорове життя», навчити учнів вирізняти можливий негативний вплив штучних матеріалів на здоров'я людини, оволодіти прийомами їх безпечного використання, безпечно користуватися побутовими електроприладами [2].

Для формування в учнів ключових і предметних компетентностей у зміст предмету закладені певні наскрізні змістові лінії. Однією з них є змістова лінія «Здоров'я і безпека». Потрібно відмітити, що цією компетентністю передбачається формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях, у навчальному процесі

виконувати практичні завдання, які є наближеними до життя.

Змістова лінія «Здоров'я і безпека» має конкретне спрямування, що полягає у формуванні учнів як духовних, емоційних, соціальних та фізично повноцінних членів суспільства, здатних не лише вести здоровий спосіб життя, але і формувати безпечне життєве середовище.

У навчальному процесі за рахунок змістового наповнення організації діяльності учнів як проектно-технологічної учні отримують знання, у них формуються уміння та навички дотримання правил безпечної праці та правильної організації свого робочого місця. Вчитель формує у школярів знання стосовно безпечного користування електроприладами та інструментами під час занять. Учні набувають важливих навичок самообслуговування, які є корисними у повсякденному житті. Навчає уважно відноситися до свого особистого здоров'я, користуватися безпечним прийомом роботи інструментами та обладнанням.

Школярі вивчають не лише правила безпечної праці при виконанні технологічних операцій, вчитель також акцентує їх увагу на важливості дотримання санітарно-гігієнічних вимог у процесі роботи. Це обов'язкове одягання спецодягу – косинки, фартуха, правильна робоча поза та організоване робоче місце при різних видах трудової діяльності, миття рук (при роботі з харчовими продуктами).

Надзвичайно важливою є побудова уроку відповідно з урахуванням раціонального режиму праці та відпочинку. Оскільки робота дітей у класі пов'язана з відносною нерухомістю (положення сидячи), то на 15-20-й хвилині уроку необхідна, особливо до 5-6 класів, фізкультхвилина.

Таким чином, на уроках трудового навчання та технологій у навчальному процесі необхідно створювати безпечне освітнє середовище, формувати в учнів знання, уміння з правил техніки безпеки та дотримання санітарно-гігієнічних вимог, формувати усвідомлене ставлення до здоров'я.

Список використаних джерел

1. Бойко Т. В. Здоров'язберігаючі технології і сучасна система освіти. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 108.1.
2. Кудря О. В. Здоров'язбережувальні технології в сучасній школі. *Формування здоров'язбережувальних компетентностей сучасної молоді: реалії та перспективи* : збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої Всесвітньому Дню цивільної оборони та Всесвітньому Дню охорони праці (Полтава, 27–28 квітня 2017 р.). Полтава : ПНПУ, 2017. С. 45–47. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16616>
3. Навчальна програма «Трудове навчання», 5–9 класи. URI: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

ВПЛИВ ІНФРАЧЕРВОНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ

Дядюн Людмила Михайлівна

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Анотація. У статті розглядається вплив інфрачервоного випромінювання на організм людини та методи захисту від його шкідливої дії.

Ключові слова: охорона праці, фізіологічний вплив, інфрачервоне випромінювання, захист від шкідливої дії

За фізичною природою інфрачервоне випромінювання (ІФВ) представляє собою потік